

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. juni truffet vedtak i

Sak nr: 32/11 (arkivnr: 201100224-22)

Saken gjelder: Klage fra Domstoladministrasjonen på lagdommer A ved X lagmannsrett

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Bjørg Tørresdal
Rune Jensen

Randi Grøndalen har fratrudd som inhabil i saken, og Rune Jensen, deltok i hennes sted.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Lagdommer A gis kritikk for brudd på reglene om dommeres sidegjøremål og ved det å ha handlet i strid med god dommerskikk.

Innledning:

I brev av 18. februar 2011 har Domstoladministrasjonen inngitt klage på lagdommer A i X Lagmannsrett til Tilsynsutvalget for dommere. Klagen gjelder påstått brudd på regler for dommeres sidegjøremål. Klagen er forelagt A, som har uttalt seg i brev datert 4. april 2011. Domstolleder, lagmann B har i brev av 3. mai 2011 avgitt uttalelse i saken. Domstoladministrasjonen har kommentert A's uttalelse i brev av 23. mai 2011. A møtte også i møte 15. juni 2011 og forklarte seg overfor Tilsynsutvalget. I møtet fremla A enkelte avisoppslag og en e-post sendt Domstoladministrasjonen 13. desember 2010.

Saksfremstilling:

Etter tips fra media høsten 2010 ble Domstoladministrasjonen gjort oppmerksom på at lagdommer A var styreleder i Selskapet C. Klager gjorde på denne bakgrunn A oppmerksom på reglene om dommeres sidegjøremål, og kravet om forhåndsgodkjenning av verv i privat eller offentlig virksomhet. Ettersom vervet ikke var registrert godkjent, ble A bedt om å fratse vervet.

A meddelte Domstoladministrasjonen at han ikke ville etterkomme anmodningen. Han anførte at vervet ble søkt godkjent i brev av 17. mars 2005, og at vervet er å anse som godkjent fordi det ikke ble truffet vedtak om avslag innen 14 dager jf. sidegjøremålsforskriften § 8.

A's søknad er ikke registrert innkommet til Domstoladministrasjonen.

Sidegjøremålsreglene forutsetter at den enkelte dommer påser at sidegjøremål blir registrert i sidegjøremålsregisteret, jf. forskriften § 10. Lagdommer A har erkjent at han visste at vervet ikke var registrert. A erkjenner at han heller ikke har gitt meddelelse om årlig forlengelse av vervet slik forskriften § 4 bestemmer.

Det har vært forhandlet om en løsning av saken mellom partene før klage ble inngitt. Forhandlingene strandet etter at A i e-post 9. februar 2011 opprettholdt sin påstand om at vervet må anses som godkjent da det ikke ble reagert innen 14 dagers fristen.

A har innehatt vervet fra tiden han arbeidet som advokat før han tiltrådte som lagdommer i 2005, og har opplyst at han tok gjenvalg for nok ett år i ordinær generalforsamling i juni 2011.

Klager har i det vesentlig anført følgende:

Domstoladministrasjonen legger til grunn at saksbehandlingstiden på 14 dager forutsetter at søknaden er "mottatt", jf. ordlyden i § 8 i sidegjøremålsforskriften. Forsendelsesrisikoen ligger hos dommeren. Når det ikke kan dokumenteres at søknaden er "mottatt", løper ingen saksbehandlingstid. Det foreligger derfor heller ingen godkjennelse av sidegjøremålet gjennom passivitet. A innehar dermed et verv i strid med domstoloven § 121 c. Til tross for dette har han gitt klager informasjon om at han ikke vil fratse vervet. Klager er av den oppfatning at en slik opptreden klart er i strid med sidegjøremålsreglene og hans embetsplikter.

Klager viser også til regelen i forskriften § 10 om registrering av verv som lyder: "*Dommeren plikter selv å sørge for nødvendig registrering av sidegjøremål som er godkjent*". Noe registrering har ikke funnet sted, og er i seg selv et brudd på domstoloven

§ 121g.

Klager anfører videre at når en dommer som har søkt om godkjenning av verv, ikke får noe svar, så har vedkommende en særlig oppfordring til å undersøke om søknaden er kommet frem til Domstoladministrasjonen. Det samme gjelder når dommeren avdekker at innmeldt sidegjøremål ikke er oppført i registeret.

Klager har avslutningsvis vist til de etiske prinsipper for dommeratferd, særlig punkt 1 som lyder: *”En dommer skal opptre i samsvar med loven, rettsordenen og god dommerskikk, og slik at han heller hun gjennom sin atferd fremmer den alminnelige tillit til domstolene”*.

Når det gjelder tidspunktet for fratreden har klager i brev til A av 24. november 2010 anført at en umiddelbar fratreden vil virke som et for stort inngrep. Domstoladministrasjonen har derfor akseptert at A beholdt vervet frem til *”neste ordinære generalforsamling i selskapet”*.

Innklagede – lagdommer A, har i det vesentlige anført:

A anfører at det må legges til grunn at hans søknad både er mottatt og behandlet. Uenigheten mellom partene gjelder utelukkende forhold av typisk bevismessig karakter, og dette kan ikke være gjenstand for beføyelser fra Tilsynsutvalget.

Til anførselene om at han har overtrådt stillingens plikter eller på annen måte opptrådt i strid med god dommerskikk ved ikke å ha tatt *”de skritt som er nødvendige for å få behandlet sin søknad...da han ikke fikk svar på sin søknad og vervet ikke fremgikk av sidegjøremålsregisteret”* anføres dette å ha nær sammenheng med det første forholdet. Svaret på søknaden følger etter hans oppfatning av forskriften § 8 første ledd, annen setning – *”ansees godkjenning for gitt”*. Det er avslutningsvis anført at Klager uansett har godkjent at han innehar vervet frem til generalforsamling som skal avholdes i juni 2011.

A har også anført at det er flere andre dommere som har vært utsatt for tilsvarende saksbehandlingssvikt, uten at det er reagert overfor disse. A mener derfor at kravet til likebehandling tilsier at Tilsynsutvalget ikke kan konkludere med noen reaksjon overfor ham.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak når en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, jf. domstoloven § 236. Det er lagt til grunn i forarbeidene jf. Ot.prp. 44 (2000-2001 punkt 11.3.3.) at overtredelser av reglene om sidegjøremål omfattes av bestemmelsen. Tilsynsutvalget anser seg således kompetent til å behandle klagesaken.

Gjennom media ble Domstoladministrasjonen gjort kjent med at A innehadde styreverv i strid med reglene for sidegjøremål. Det forelå i Domstoladministrasjonens arkiver ingen søknad fra A eller registrering av verv på ham. På denne bakgrunn ble det tatt kontakt med A for å få avklart de faktiske forhold. A har deretter lagt frem kopi av en håndskrevet søknad med vedlegg datert 17. mars 2005. Ved søk i ettertid har Domstoladministrasjonen konstatert at søknaden ikke er registrert og heller ikke foreligger uregistrert i arkivene.

A har på sin side heller ikke kunnet dokumentere eller sannsynliggjøre at søknaden faktisk

ble avsendt. Overfor Tilsynsutvalget har han i møte ikke kunne erindre hvorledes søknaden ble overbrakt klager.

Klager har lagt til grunn at det ikke foreligger noen mottatt søknad, slik § 8 i sidegjøremålsforskriften krever, og at fristen på 14 dager heller ikke har begynt å løpe. Domstoladministrasjonen har anført at bevisbyrden for at søknaden faktisk er mottatt ligger på søker. Ved mangel på bevis for dette, kan det ikke legges til grunn at søknaden anses mottatt etter sidegjøremålsforskriften § 8. Uten at det har betydning for Tilsynsutvalgets konklusjon, deler utvalget klagers syn om at A selv må bære risikoen for at søknaden faktisk er kommet frem.

I klagen er det også pekt på at A ikke har fulgt sidegjøremålsreglenes bestemmelse om årlig innmelding av forlengelse av vervet. Han har også vært klar over at sidegjøremålet ikke har vært registrert uten å ha tatt dette opp med Domstoladministrasjonen. Tilsynsutvalget legger til grunn som ubestridt av A at det forholder seg slik.

A har anført at hans opprinnelige søknad må anses å være fremmet på lovlig måte, og at søknadene anses godtatt ved at han ikke har fått noen tilbakemeldinger innenfor fristen på 14 dager som er fastsatt i sidegjøremålsforskriften § 8 første ledd. Han finner av den grunn det da heller ikke nødvendig å fremme en ny søknad.

Han viser videre i tilsvaret til at Domstoladministrasjonen har akseptert at vervet kan beholdes til ordinær generalforsamling for 2010. Denne er oppgitt at skal avholdes i juni 2011. Under saksforberedelsen for Tilsynsutvalget har A opplyst at generalforsamling er avholdt, og at han har tatt gjenvalg. Det legges dermed til grunn at A ikke har etterkommet vedtaket på dette punkt.

A har ved bruk av et håndskrevet brev gjort det umulig å etterspore oversendelsen så lenge mottaker ikke kan finne dette i sine arkiver. A har også erkjent at han en stund etter innsendelsen hadde sjekket sidegjøremålsregisteret der han så at hans styreverv ikke var registrert. Han kontaktet likevel ikke Domstoladministrasjonen for om mulig å avklare mulige misforståelser den gang. Det er også opplyst at han heller ikke har informert til domstolsleder i X lagmannsrett om sitt verv før i 2010.

Tilsynsutvalget er av den oppfatning at A, antagelig fra et tidspunkt "en stund etter" 17. mars 2005 og frem til i dag, har vært klar over, eller burde være klar over, at søknaden ikke har vært innkommet. A har i tillegg opplyst at han på søknadstidspunktet ikke var kjent med regelen, om at en søknad var å anse som godkjent hvis svar ikke forelå innen 14 dagers fristen. Han var imidlertid kjent med at den type styreverv han søkte om, ikke ville bli godkjent. A kunne derfor ikke legge til grunn at søknaden var godkjent som følge av Domstoladministrasjonen passivitet. A burde derfor ha undersøkt forholdet nærmere, og ville da få avklart at søknaden ikke var mottatt.

Spørsmålet for Tilsynsutvalget er derfor om en slik opptreden totalt sett er i strid med den etiske standard nedfelt i domstoloven § 236... "*uaktsomt overtrer de plikter stillingen medfører eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk.*"

For Tilsynsutvalget er det uforståelig at A ikke har ønsket å medvirke til å rette opp i forholdene. Hans aktsomhet med hensyn til om søknaden var mottatt eller saksbehandlet, kan ikke lenger ha vært til stede fra og med det tidspunkt han ble klar over at sidegjøremålet ikke var registrert. At han ikke varslet om forlengelser slik forskriften § 4

krever, er det også vanskelig å forstå, med mindre det nettopp var for ikke å bringe forholdet opp i dagen.

Selv om A ikke er enig i klagers forståelse av reglene, har lovgiver gitt Domstolsadministrasjonen mandat til å forvalte regelverket og treffe vedtak. Vedtak er truffet og A er forpliktet som dommer til å innordne seg dette.

Plikten til å følge sidegjøremålsreglene følger også indirekte av A's arbeidsavtale som i punkt 10 viser til dette regelverket. Når A ikke er villig til å akseptere vedtaket, opptrer han etter Tilsynsutvalgets oppfatning, i strid med de plikter stillingen medfører.

A har anført, at det er flere andre dommere som har vært eller er i samme situasjon som han uten at det er reagert. Det vil derfor stride med likebehandlingsprinsipper om han gis en reaksjon. Klagen fra Domstoladministrasjonen er rettet mot A, og utvalget kan ikke i denne konkrete klagesaken, ta stilling til om andre har brutt sidegjøremålsreglene.

Tilsynsutvalgets har ikke tidligere behandlet saker om overtredelse av sidegjøremålsreglene. Det er således ingen praksis å vise til. Lovtekst og forarbeidene til loven gir heller ingen føringer.

Det var media som avdekket forholdet, og saken har fått pressdekning som Tilsynsutvalget oppfatter som uheldig for dommernes omdømme. En dommer som ikke respekterer en forvaltningsmessig avgjørelse i egen sak, vil kunne miste allmenn tillit. Utvalget er således av den oppfatning at A, i den situasjon han etter hvert kom i, burde ha fratrudd vervet.

De forhold utvalget mener det er grunnlag for å reagere på, er følgende:

- A burde ha forsikret seg om at søknaden kom frem til klager
- A har ikke sørget for registrering etter forskriften § 10
- A har ikke årlig rapportert at vervet er forlenget etter forskriften § 4
- A har ikke etterlevet Domstolsadministrasjonens avgjørelse om å fratrudd vervet

Slik Tilsynsutvalget ovenfor har vurdert saken, har lagdommer A i mange år opptrådt i strid med sine plikter som dommer, og har i alle fall siden høsten 2010 nektet å innrette seg etter arbeidsgivers bestemmelse om å fratrudd vervet. Utvalget har derfor vurdert om det er grunnlag for å reagere med advarsel. Innklagedes opptreden ligger nært opp til en advarsel, men utvalget har kommet til at det er tilstrekkelig å reagere med kritikk.

Etter dette fattes følgende

vedtak:

Lagdommer A gis kritikk for brudd på reglene om dommers sidegjøremål og ved det å a handlet i strid med god dommerskikk.